

بسمه تعالی

شهرستان خرم بید

شهرستان خرم بید از شهرستان های شمالی استان فارس است که از جنوب به شهرستان پاسارگاد، از غرب به شهرستان اقلید، از شمال به شهرستان آباده و استان یزد و از شرق به شهرستان بوانات محدود است. این شهرستان با مرکزیت صفاشهر دارای 2437 کیلومتر مربع وسعت است و فاصله آن تا شیراز 187 کیلومتر است. ارتفاع این شهرستان نسبت به سایر شهرهای فارس آن را به بام فارس لقب داده است. میانگین ارتفاع آن از سطح دریا 1610 متر است. این شهرستان با توجه به قرار گرفتن در مسیر اصلی راه شیراز به اصفهان از موقعیت خاصی برخوردار است. در کنار آثار تاریخی، طبیعت زیبا و تفرجگاه های فراوان ویژگی دیگر منطقه محسوب می شود. آب و هوای سرد و زمستانه آن تابستانی خنک را به وجود آورده است و اضافه شدن ییلاق عشایر به آن، چشم انداز گردشگری ویژه ای را ایجاد کرده است. در کنار کشاورزی، معادن و کارگاه های بزرگ سنگ تراشی علاوه بر رونق اقتصادی به عنوان یک صنعت تزئینی صادراتی محسوب می شود.

امامزاده شهداء:

در 4 کیلومتری جنوب صفاشهر مرکز شهرستان خرم بید و در 14 کیلومتری جنوب غرب جاده شیراز-اصفهان وقتی به سمت روستای باستانی و تفرجگاه دلپذیر قصر یعقوب می رویم در چشم انداز سمت چپ جاده به مجموعه ای از آثار تاریخی و باستانی بر می خوریم که به امامزاده شهداء معروف است. تفرجگاه قصر یعقوب (روستای هدف گردشگری):

در 7 کیلومتری جنوب صفاشهر مرکز شهرستان خرم بید و در 18 کیلومتری جنوب غربی جاده بین المللی شیراز به اصفهان از صفاشهر، پس از گذشتن از مجموعه تاریخی ارزشمند امامزاده شهداء و عبور از کوه قصر یعقوب وارد روستای باستانی قصر یعقوب و سپس وارد تفرجگاه قصر یعقوب می شویم. روستای قصر یعقوب با توجه به توانمندی های بسیار ارزشمند تاریخی و گردشگری در سالیان اخیر به عنوان یکی از روستاهای هدف گردشگری کشور به ثبت رسیده است و از سطح دریا 2170 متر ارتفاع دارد. این روستا در گذشته اطراقگاه طوایف مختلف عشایر بوده و آثار تاریخی و فرهنگی از دوران هخامنشیان (بین 500 تا 600 قبل از میلاد) دوران ساسانی و دوران های مختلف اسلامی می باشد. قصر سرخ بهرام گور:

در مرکز شهر صفاشهر مرکز شهرستان خرم بید اثری مشهود است که به قصر سرخ بهرام گور مشهور است. این اثر که در فهرست آثار ایران نیز به ثبت رسیده است یکی از آثار شاخص دوران ساسانی می باشد. بنای موصوف را که مردم محلی به عنوان یکی از قصرهای هفت گانه بهرام گور می دانند به عقیده بسیاری از محققان به روی یک تپه باستانی بنا شده است. بنای موجود مجموعه خشتی و گلی است که بر اثر تخریب به صورت باقیمانده بنای کنونی درآمده است. کاروانسرای خرمبید:

در شهرستان خرمبید که به علت تردد به عنوان یکی از شهرهای کاروانسرای ایران مشهود بوده است در حال حاضر دو کاروانسرای ارزشمند برجای مانده است. وجود کاروانسراها به دلیل وجود نقطه ارتباطی و ترانزیتی از ایام قدیم تا کنون بوده است:

الف) کاروانسرای قاجاریه صفاشهر:

این کاروانسرای ارزشمند که یکی از کاروانسراهای منحصر به فرد قاجاری استان فارس بوده و در مرکز صفاشهر واقع گردیده است در زمان محمد علی شاه قاجار در جهت تسهیل در اقامت کاروانها و مسافرین ساخته می شود. از خصوصیات بارز این بنای ارزشمند می توان به چهار ایوانه بودن، قرینه سازی، استفاده از سنگتراشی در ازارها، مصالح آجر با استفاده از طاق های قوسی و عرقچین در پوشش بنا نام برد. همچنین در سر درب کاروانسرا نیز تزئینات آجری به

چشم می خورد. این کاروانسرا دارای حجره های متعدد، اصطبل ها و انبارهای مختلف می باشد که از نظر معماری و توریستی قابل توجه و حائز اهمیت می باشد.

ب) کاروانسرای شاه عباسی شهید آباد:

این اثر ارزشمند تاریخی که در فهرست آثار ملی ایران نیز به ثبت رسیده است در یک کیلومتری غرب روستای شهید آباد واقع در 20 کیلومتری جنوب صفاشهر مرکز شهرستان خرم بید می باشد. این کاروانسرا که دارای وسعت تقریباً 3600 متر مربع می باشد یکی از کاروانسراهای حیات دار در ایران در زمان صفویه محسوب می شود و به کاروانسرای شاه عباسی شهرت دارد. شیوه معماری و ساخت این بنا از شیوه مرسوم ایجاد بناهای کاروانسرای دوران صفویه پیروی می کند و دارای حجره ها، اصطبل ها، انبارها و حیات مرکزی می باشد که معماری بسیار زیبایی را به خود گرفته است در مجاورت این بنا یکی از منحصر به فردترین پلهای باستانی ایران بر رود پلوار مشاهده می گردد که در ضلع غربی بنا جهت عبور و مرور کاروانیان استقرار یافته است. سد باستانی خرم بید:

منحصر به فرد ترین سد های دوران هخامنشیان و دوران باستان می باشد این سد که در مجاورت تنگ حنا بنا گردیده است متعلق به اوایل دوران هخامنشیان می باشد و شیوه معماری و ساخت آن هنوز هم در احداث سد های امروزی کاربرد دارد. کشف این سد که برای اولین بار توسط انجمن پژوهش و تحقیق شهرستان خرم بید گزارش شده و پس از بررسی توسط سازمان میراث فرهنگی دو دوره باستان شناسان بین المللی بر روی آن کاوش انجام دادند و اطلاعات جامعی در خصوص معماری و سد سازی دوران اولیه هخامنشیان بدست می دهد. چهار طاقی ساسانیان:

در مجاورت مجموعه تاریخی امامزاده شهداء یکی از منحصر به فرد ترین چهار طاقی های دوران ساسانی وجود دارد که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است این چهار طاقی نشانگر مرکزیت و اعتبار سیاسی و مذهبی شهر باستانی خرّمه در دوران مختلف تاریخی بوده است چهار طاقی مذکور از سنگ لاشه، ساروج و گچ ساخته شده است در شهرستان خرّمبید 7 چهار طاقی منحصر به فرد وجود دارد که از جمله آنها می توان به چهار طاقی عباس آباد در بخش مشهد مرغاب و چهار طاقی مشکان، قاضیان و قشلاق در بخش مرکزی نام برد. منازل قدیمی:

در شهرستان خرم بید منازل وجود دارد که از نظر تاریخی حائز اهمیت می باشد از جمله این منازل می توان به خانه بامداد در بخش مرکزی و خانه رکنی در قادر آباد و منازل زیبای روستای قصریعیقوب اشاره کرد. تفرجگاهها و نقاط گردشگری شهرستان:

الف) روستای گردشگری خورجان:

این روستای ییلاقی و منحصر به فرد دارای جاذبه های منحصر به فرد توریستی و گردشگری می باشد. این روستا در بخش مشهد مرغاب واقع است. این روستا دارای باغات بسیار قدیمی، خانه های زیبا و درختان هزارساله و همچنین چشمه ساران متعدد می باشد از دیگر جاذبه های این روستا می توان به قنات سبزه پوش، آستانه مبارک امامزاده سید محمد حسین اشاره کرد.

ب) روستای گردشگری شهیدآباد :

این روستا دارای جاذبه های ارزشمند تاریخی از دوران های مختلف تاریخی است. همه ساله جشنواره های عشایری و سنتی نوروزی استان فارس در این روستا برگزار می شود. از ویژگی های منحصر به فرد روستا این است که با تقدیم 42 شهید به نظام مقدس جمهوری اسلامی در کشور بی نظیر است. مناطق نمونه گردشگری و سایر جاذبه های گردشگری:

از دیگر مناطق گردشگری منحصر به فرد خرم بید می توان به منطقه نمونه گردشگری چشمه بنان با جاذبه ها و محیط بسیار زیبا و همچنین سرآسیاب در بخش مشهد مرغاب و تفرجگاه کوه های چنارو، بیدستان، قدمگاه دلونظر، و از آثار تاریخی آن می توان به روستای تاریخی مشکان، قاضیان، عباس آباد، مسجد جامع اشاره کرد.